

**CONCURSUL NAȚIONAL DE OCUPARE A POSTURILOR DIDACTICE/CATEDRELOR
VACANTE/REZERVATE DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
15 iulie 2025**

**Probă scrisă
LIMBA ȘI LITERATURA TURCĂ MATERNĂ**

Varianta 3

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de patru ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Anadolu Notları

Arttı. Âdeta kalın bir yağmur bulutu içine girdik ve etrafı değil, gittiğimiz yolu göremez olduk. Zaten aksama iki saat kalmış olduğu için yolun genişçe bir yerini bulup otomobili geri çevirmekten başka yapılacak is kalmıyordu.

Bu esnada gözüme bir köy kahvesi ilişti. Etrafını kuşatan sarmaşıkların kurumuş kızıl yaprakları hâlâ dökülmemiş viran bir yapı... Zarhi, bunu pitoresk bir sinema dekoruna mi benzetti nedir, içinde mutlaka bir fincan kahve içmek istedi. Bizi yedi sekiz basamaklı bir merdivenden ikinci kata çıkardılar, geniş bir odaya soktular. Bütün eşyası yerli kerevetlerin üstüne serilmiş birkaç hasırla birkaç sobadan ibaretti. Şerefimize sobaya bir iki odunla bir kucak çalı atıp harlattılar. Biraz sonra kahveye birkaç köylü geldi. Bunlar kayak eğlenceleri mevsiminde Uludağ'dan ayakları eksik olmayan yabancılara (...) alıştılar. Zarhi'yi de sporcu sanıyorlar, ona kahve ile (...) üvez ikram ediyorlardı. Yol arkadaşım benim tecrübemden çok, köylünün bakışlarına, ağır ve asil jestlerindeki manaya dikkat ediyordu. Bana:

— Tercüme etmeseniz de hemen hemen anlayacak, vakayı takib edecek gibiyim, dedi, ifadedeki bu muhteşem sadelik (simplicite magistrale) derin bir irfan temeline (fonds de sagesse) ve hemen bir kültüre delâlet ediyor. Türkiye' de bu tipe ne kadar çok tesadüf ettim.

Reşat Nuri Güntekin,

1. Metnin anafikir ve yedek fikirlerini meydana getiriniz. **2 puncte**
2. Verilen metin hangi edebî türüne ve hangi plana aittir? Açıklayınız. **2 puncte**
3. Döneme bağlı kullanılan kelimeler özel bir edebî atmosfer yaratır. Özellikleri belirtiniz. **2 puncte**
4. Metne dayalı anlatımın iki özelliğini örneklerle belirtiniz. **2 puncte**
5. Gezi yazısı, deneme ve anı türlerini bir arada sunan eser, incelikli ve derin tahlillerle dönemin insan yaşayışı ve kültürel ortamı üstüne gerçekçi çözümlemeler yansıtır. Metne dayalı Türk edebiyatında gezi yazısının öneminden bahsediniz. **2 puncte**
6. Verdiğiniz cevaplara bağlı, dönem - yazı ilişkiden bahsederek, 900-1500 kelimelik bir kompozisyon yazınız. Kompozisyon içerisinde, geleneksel motif, fikir, üslup, delil, ve yazı tekniklerini meydana getiriniz. **20 puncte**

Not! Doğru verdiğiniz cevaplara **ikişer puncte** verilir. Kompozisyon düzenlemesine **10 puncte** verilir (geleneksel motif, fikir, üslup, delil ve yazı teknikleri doğru sıralanmasına). Kompozisyon yazmasına **10 puncte** verilir (plân ve mantıkça fikir düzenine, mantıklı analiz ve delil getirmesine, edebî dil kullanmasına, doğru noktalanmasına, kelime sayısı şartlarına uymasına).

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Güvercinler

Zevrak'la Ebfû hikâyesinden:

Bir makalede kıymetli bir kalemden şu sözler çıkıyordu: «Bir eserin, hayâtımızın filân veya filân zamânında okunmuş olması ne kadar mühimdir!» Bence bu kaaideyi hayâtımızın bütün vakıalarına tatbik etmek icâbeder. İşte bende de öyle hâtıralar var ki, ancak hayâtımın filân veya filân zamânına âit oldukları için ehemmiyet alırlar.

Onları, hayâtımın en büyük mâteminden sonra, henüz o mâtemin yarasından akan kanlar tâze iken, tanıdım. Beni tedâvîye muhtaç bir hasta gibi, hısımlardan birinin sayfiyesine göndermişlerdi, benim için burası, şefkat ve rikkatin tesliyet veren harâretleriyle bir nekahat yeri hükmündeydi. Etrâfımda gözyaşlarımın iştirak eden kalblerin arasında acımı uyuşturan bir devâ vardı.

.....
Oh!.. Bu belîğ, müessir âile şefkati! Bu aşk, sadâkat, babalık, analık duyguları! Vazife levhaları! Bunlar insanlar için ne güzel levhalar teşkil ederler. Âile sadâkatinin yüksekliğini ne müessir bir lisan ile söylerler!..

Ben burada, bu mes'ud köşede, hayâtı, kendimi, husûsiyle insanları unutarak saatlerce seyreder, düşünür, rûhumun tâze elemiyle, insanlıktan çıkarak işte böyle mes'ud bir güvercin olmak isterdim.

Halid Ziya Uşaklıgil

1. Metne göre bir makalede kıymetli bir kalemden neler öğrenilir? **3 puan**
2. “ Oh!.. Bu belîğ, müessir âile şefkati! Bu aşk, sadâkat, babalık, analık duyguları! Vazife levhaları! Bunlar insanlar için ne güzel levhalar teşkil ederler. Âile sadâkatinin yüksekliğini ne müessir bir lisan ile söylerler!..” paragrafında asıl anlatılmak istenen nedir? **3 puan**
3. “ Onları, hayâtımın en büyük mâteminden sonra, henüz o mâtemin yarasından akan kanlar tâze iken, tanıdım.” cümlesini 30- 50 kelimelik bir yazıda açıklayınız. **3 puan**
4. Servet-i Fünun edebiyat döneminin niteliklerini meydana getirerek özelsel görüşünüzü belirleyiniz. **3 puan**
5. “ Ben burada, bu mes'ud köşede, hayâtı, kendimi, husûsiyle insanları unutarak saatlerce seyreder, düşünür, rûhumun tâze elemiyle, insanlıktan çıkarak işte böyle mes'ud bir güvercin olmak isterdim. ” cümleleri açıklayınız. **3 puan**
6. Sondan bir önceki paragrafta kullanılan noktalama işaretlerinin görevini açıklayınız. **3 puan**
7. “Söz, gözyaşları ve aile” sözcüklerini deyim olarak birer cümlede kullanınız. **3 puan**
8. “ Yüksekliğini” sözcüğündeki ses olayını açıklayınız. **3 puan**
9. “ Göndermişlerdi” kelimesini yapısı bakımından inceleyiniz. **3 puan**
10. “Hasta, yükseklik ve tâze” sözcüklerinin karşıt anlamlılarıyla cümle kurunuz. **3 puan**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

4. Utilizarea corectă și adecvată a limbii turce în producerea de mesaje scrise în diferite situații de comunicare

4.2. Utilizarea corectă și nuanțată a categoriilor semantice

- exerciții de construire a textelor cu utilizarea sinonimelor, antonimelor și omonimelor
- exerciții de valorificare a funcției stilistice;
- jocuri didactice

Programa școlară pentru disciplina Limba și literatura maternă turcă, clasele a V-a – a VIII-a aprobată prin ordin al ministrului nr. 3393/28.02.2017

Eğitim-öğretim sürecinde eğitim ve öğretimin özelliklerini meydana getiren yukarıdaki tabloda geçen kazandırılacak becerilere göre şu hususlara dikkat edilecektir:

1. Eğitim-öğretim yöntemlerinden ikisini kullanarak öğrencilere beceri kazandırmadaki rolünü açıklayınız. **12 puan**
2. Öğretici (didaktik) etkinliklerin düzenlenmesinde iki şekilden yararlanarak, bunların etkinliklerin organizasyonundaki gerekliliğini belirtiniz. **8 puan**
3. Öğretici (didaktik) etkinliklerin düzenlenmesinde eğitim materyallerinin etkisini iki farklı örneklerle açıklayınız. **8 puan**
4. Eğitim-öğretim sürecinde eğitim ortamının önemini belirtiniz. **2 puan**